

MŁOĆBA (15) *sb f*

młóćba (11), **młocba** (2), młóćba *a.* młocba (2); młóćba *Mącz, BibRadz, KołakSzczęśl*; młóćba : młocba *Leop* (1:1), *GostGosp* (7:1).

-dź- (6), -ć- (5), -dz- (3), -c- (1).

o *pochylone* (*Cn* o *jasne*), a *jasne*.

sg *N* młóćba (10). ◇ *G* młóćby (2). ◇ *A* młóćbę (1). ◇ *L* młóćbie (1). ◇ [*V* młóćba, młóćbo.]
◇ *pl N* młóćby (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Oddzielanie nasion od kłosów, strąków (przeważnie przez wybijanie cepami); wszystkie prace związane z młóceniem; w gospodarce folwarcznej powinność kmieca; tritura *Mącz, Calep, Cn*; tribulatio *Cn* (13) : Efráim (ieft*h* iáko) iáłowicá ktorá náuczono kochác *lie* wmlódzbie [*diligere trituram*; kochác *lie* w młóceniu *WujBib*] *Leop Os* 10/11; *BibRadz Lev* 26/5; *Mącz* 450d; Kárbárze vftáwicznie w gumnie z Vrzędnikiem á z Włodárzem pilnowác máią młódzby/ wymłácánia dobrego z słomy/ y gárdlinę/ dobrze wytrzęfác/ pošládu málo álbo nic nie zoftáwowác. *GostGosp* 46, 82, 158; *Calep* 1057b; [Zagrodnicy [...] robotę powinni pewną, także i młódzbę bez wymłocku *LustrSand* 221; tenże [kmieć] [...] żadnej inszej roboty nie winien i daniny, jedno dojrzeć młóćby. *LustrWpol* II 252; Robią gburzy [...] około wszelakiej roboty oprócz młóćby, tej nie winni, którą robią draszkwie z najmu, biorąc wymłocku ćwiertnią jedenastą *LustrPom* 33; Młóćę/ Trituro. młócek/ triturator. młódzbá/ trituratio. *Volck* Lll3].

W połączeniu szeregowym (1): Káżdą robotę [...] wymiárem robić/ á wśzyftkimi ludźmi rázem: iáko fá te roboty/ orániná wśzeláka/ siew/ młóćbá/ drwá/ rowy kopánia/ grodza/ gnoić/ żniwo/ kofa/ przędzá. *GostGosp* 160.

W porównaniu (1): Iam ciebie położył iáko woz ná młódzbę nowy [*quasi plaustrum triturans novum*; iáko wóz młóćący nowy *WujBib*] kthory ma zęby trzące: Będziefz młócił gory/ y potrzeb*z* ie *Leop Is* 41/15.

Wyrażenia: »młóćba na nasienie (jare)« (2): Roboty doroczne wśzelkie. Naprzod/ żniwo/ woźbá zboża. [...] Item młóćbá ná náśienie. [...] Item/ młóćbá ná Wiofnę/ ná náśienie iáre. *GostGosp* 164.

»młóćba na szkuty« (1): Item/ młóćbá ná szkuty wśzelka żimie. *GostGosp* 164.

»młóćba żniwa« (1): pošćigná młódzby żniwá/ śieyby wálze [*apprehendet messium tritura vindemiam Vulg Lev* 26/5; Zaymie młódzbá żniwá zbiéránié winá (*marg*) To iest, bédz*ie* ták wielki vrodzay, że od żniw nie bédz*ie*ćie mogli przemłóćić do ieśieni. (–) *WujBib*]/ y zbieránié winá *KołakSzczęśl* B.

2. Omłócone ziarno, omłot; tritura *BartByd*g*, Cn*; tribulatio *Cn* (2) : Tritura, messis, quae teritur in area, młódzba *BartByd*g** 163; Vrzędnik z Włodárzem máią to mieć ná pieczy/ áby brogi iednákie były/ dla młódzby: tákz*e* y kopy. *GostGosp* 18.

[*W przeni*: Młódzbá moiá/ y corká boi*ł*ká moie^go [*Tritura mea et filii areae meae*; Młódzbo moiá/ y synowie boiow*ł*ká mego *WujBib*] *Leop Is* 21/10 (*Linde*).]

Synonimy *cf* MŁOCENIE.

Cf MŁOCENIE

